

# Infracțiunea de contrabandă asimilată și avatarurile ei (ne)constituționale

## Assimilated smuggling offense and its (un)constituional avatars

Conf. univ. dr. **Adrian FANU-MOCA\***  
Universitatea de Vest din Timișoara  
Facultatea de Drept

### Abstract

*This study analyzes the effects of the publication of Decision no. 176 of March 24, 2022 of the Constitutional Court of Romania on the provisions of art. 270 para. (3) of the Customs Code which criminalizes the crime of assimilated smuggling, starting from the causes of this circumstance generated by the mandatory interpretation given by the High Court of Cassation and Justice to the notion of „smuggling” by the Resolution of release no. 32 of December 11, 2015.*

**Keywords:** *assimilated smuggling; threshold; unconstitutionality; suspension; decriminalization.*

### Rezumat

*Prezentul studiu analizează efectele publicării Deciziei nr. 176 din 24 martie 2022 a curții Constituționale a României asupra prevederilor art. 270 alin. (3) din Codul vamal care incriminează infracțiunea de contrabandă asimilată, pornind de la cauzele acestei împrejurări generate de interpretarea obligatorie dată de Înalta Curte de Casație și Justiție noțiunii de „contrabandă” prin Decizia de dezlegare nr. 32 din 11 decembrie 2015.*

**Cuvinte-cheie:** *contrabandă asimilată, prag, neconstituționalitate, suspendare, dezincriminare.*

**1. Prolegomene.** Publicarea acestui studiu este generată de problema de drept pe care a iscat-o în peisajul juridic românesc pronunțarea de către Curtea Constituțională

---

\* adrian.fanu@e-uvt.ro.

a României a Deciziei nr. 176 din 24 martie 2022<sup>1</sup> prin care s-a dispus, între altele: „Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Florentina Diaconescu în Dosarul nr. 22126/299/2018 al Judecătoria Sectorului 1 București – Secția penală și constată că dispozițiile art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României sunt neconstituționale”<sup>2</sup>.

Așa cum prevede(a) art. 270 alin. (3) din Codul vamal al României adoptat prin Legea nr. 86/2006<sup>3</sup>, „Sunt asimilate infracțiunii de contrabandă și se pedepsesc potrivit alin. (1) colectarea, deținerea, producerea, transportul, preluarea, depozitarea, predarea, desfacerea și vânzarea bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal cunoscând că acestea provin din contrabandă sau sunt destinate săvârșirii acesteia”.

Așa cum rezultă din lectura alineatului precedent în care am pus între paranteze litera „a” după cuvântul „prevede”, acesta putând fi citit atât la prezent, cât și la timpul trecut, problema de drept generată de publicarea anteamintitei decizii a Curții Constituționale vizează aplicarea legii penale în timp, în contextul intervenirii suspendării de drept a normei constatate neconstituționale la momentul publicării deciziei instanței de contencios constituțional prin care aceasta a fost constatată, conform dispozițiilor art. 147 alin. (1) teza a doua din Constituția României, revizuită<sup>4</sup>.

Astfel, se pune problema ce se întâmplă cu infracțiunea definită de o normă constatată neconstituțională în perioada termenului de 45 de zile în care Parlamentul sau Guvernul, după caz, pot pune în acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției, așa cum prevede art. 147 alin. (1) teza întâi din Constituția României, în întreaga această perioadă dispozițiile de incriminare constatate neconstituționale fiind suspendate.

Cu privire la natura juridică a infracțiunii de contrabandă asimilată, o problemă juridică de importanță majoră în evaluarea conflictului constituțional de norme, jurisprudența interpretativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție și cea a Curții Constituționale au lămurit această problemă, concluzia unanimă și cu impact major asupra destinului (ne)constituțional al acesteia fiind aceea că ne aflăm în prezența unei forme speciale de tănuire. Astfel,

---

<sup>1</sup> Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 451 din 05.05.2022.

<sup>2</sup> Este de observat, așa cum se reține și în decizia citată, faptul că textul constatat neconstituțional a mai fost supus controlului de constituționalitate pe calea excepției de neconstituționalitate, Curtea Constituțională a României pronunțând Deciziile nr. 824 din 3 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 122 din 17 februarie 2016, și nr. 828 din 3 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 124 din 17 februarie 2016, prin care a respins, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate, respectiv Deciziile nr. 556 din 19 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 967 din 6 decembrie 2017, nr. 255 din 23 aprilie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 742 din 11 septembrie 2019, nr. 753 din 21 noiembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 100 din 11 februarie 2020, nr. 106 din 25 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 407 din 18 mai 2020, nr. 113 din 25 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 394 din 14 mai 2020, nr. 512 din 30 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 815 din 4 septembrie 2020, și nr. 81 din 16 februarie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 483 din 10 mai 2021, prin care a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile criticate sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

<sup>3</sup> Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 350 din 19 aprilie 2006.

<sup>4</sup> Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 767 din 31 octombrie 2003.

infracțiunea de contrabandă asimilată prevăzută de art. 270 alin. (3) din Codul vamal a fost caracterizată în Decizia nr. 17 din 18 noiembrie 2013 privind examinarea recursului în interesul legii vizând problema de drept: „încadrarea juridică a faptei persoanei fizice, care deține în afara antrepozitului fiscal (deși nu are calitate de antrepozitar autorizat), peste limitele prevăzute de lege, produse accizabile nemarcate și care provin din contrabandă”<sup>5</sup> pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul competent să judece recursul în interesul legii ca fiind „o formă de tănuire”. În acest sens, instanța supremă a statuat: „În art. 270 alin. (3) din Codul vamal, legiuitorul a incriminat astfel o formă de tănuire a bunurilor provenind din contrabandă, având aceleași cerințe referitoare la obiectul juridic cu cele de la infracțiunea de contrabandă.

Elementul material al infracțiunii de contrabandă constă în introducerea sau scoaterea din țară, prin orice mijloace, a bunurilor sau mărfurilor, prin alte locuri decât cele stabilite pentru control vamal, sau introducerea sau scoaterea din țară prin locurile stabilite pentru controlul vamal, prin sustragere de la controlul vamal, a bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal, incluzând deci deținerea produselor accizabile supuse marcării”.

Aceași calificare juridică a fost reținută și în Decizia nr. 32 din 11 decembrie 2015 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală<sup>6</sup>, precum și de către Curtea Constituțională în Decizia nr. 176 din 24 martie 2022. În acest sens, instanța de contencios constituțional a reținut: „infracțiunea reglementată la art. 270 alin. (3) din Codul vamal al României este, prin elementul său material, o infracțiune de tănuire, care privește bunuri de un anumit specific, respectiv bunuri ce provin din contrabandă, a căror deținere, depozitare, colectare etc. afectează bugetul consolidat al statului. De altfel, Curtea reține că, anterior introducerii în Codul vamal al României a incriminării prevăzute la art. 270 alin. (3), acțiunile/operațiunile prevăzute de această dispoziție legală, în lipsa unui text special, au fost încadrate de către instanțe ca infracțiune de tănuire (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 2.743 din 11 septembrie 2008, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală)”.

După adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2010<sup>7</sup>, care, prin art. IX a introdus alin. (3) al art. 270 din Codul vamal și a modificat alin. (2) al aceluiași text normativ, instanța noastră supremă a statuat că „în cazul infracțiunii de contrabandă, sunt asimilate autoratului unele forme ale participației penale, iar pe de altă parte, infracțiunea de tănuire este absorbită în infracțiunea de contrabandă”<sup>8</sup>.

---

<sup>5</sup> Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 35 din 16 ianuarie 2014.

<sup>6</sup> Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 62 din 28 ianuarie 2016.

<sup>7</sup> Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 421 din 23 iunie 2010.

<sup>8</sup> În acest sens, Decizia nr. 11 din 22 aprilie 2015 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 381 din 2 iunie 2015. A se vedea și A. Stan, *Despre efectele unei ciudate decizii a Curții Constituționale. Contrabanda asimilată, neconstituțională?* (disponibil online la adresa <https://www.universuljuridic.ro/despre-efectele-unei-ciudate-decizii-a-curtii-constituționale-contrabanda-asimilata-neconstituționala/>); C.C. Turcu, *Implicațiile Deciziei nr. 176/2022 a Curții Constituționale a României în privința infracțiunilor la regimul vamal. Relația dintre infracțiunile de contrabandă asimilată, evaziune fiscală specială și regimul contravențional în*

**2. Problema de drept generată de noțiunea de „contrabandă”.** *Prima facie*, este de observat că noțiunea de „contrabandă” este utilizată de legiuitor în cuprinsul Codului vamal al României adoptat prin Legea nr. 86/2006 doar în Titlul XII. „Sancțiuni”. Secțiunea 1. „Infrațiuni” în art. 270 alin. (1), (2) și (3), în ultimul alineat de două ori și în art. 271 („contrabandă calificată”). Prin urmare, această noțiune este utilizată doar în legătură cu o formă de ilicit penal, contrabanda fiind, după intrarea în vigoare a actualului Cod vamal, întotdeauna o infracțiune.

Curtea de Apel Alba Iulia, Secția penală și pentru cauze cu minori a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, solicitând pronunțarea unei hotărâri pentru rezolvarea de principiu a chestiunii de drept vizând interpretarea dispozițiilor art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, respectiv, dacă noțiunea de „contrabandă” folosită de legiuitor în dispozițiile art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României în sintagma „cunoscând că acestea provin din contrabandă” se referă la infracțiunea de contrabandă în sensul definit de art. 270 alin. (1) și (2) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României sau la noțiunea de „contrabandă” în sens larg, iar, în cazul în care se stabilește că textul prevăzut de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României se referă la infracțiunea de contrabandă, care dintre cele două modalități urmează a fi avută în vedere: aceea prevăzută de art. 270 alin. (1) sau aceea prevăzută de art. 270 alin. (2) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României.

Prin Decizia nr. 32 din 11 decembrie 2015, instanța supremă a stabilit că noțiunea de „contrabandă” utilizată de legiuitor în dispozițiile art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, în sintagma „cunoscând că acestea provin din contrabandă”, privește contrabanda constând „în introducerea în țară a bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal prin alte locuri decât cele stabilite pentru controlul vamal ori introducerea în țară a acestor bunuri sau mărfuri prin locurile stabilite pentru controlul vamal, prin sustragerea de la controlul vamal”.

Pentru a pronunța acesta soluție, Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut în esență că „se consideră că infracțiunea asimilată prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 nu este condiționată de existența infracțiunii de contrabandă incriminate în art. 270 alin. (1) și de art. 270 alin. (2) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, ci presupune, după caz, ca bunurile sau mărfurile care trebuie plasate sub un regim vamal:

– să provină din contrabandă, în sensul că au fost introduse în țară prin alte locuri decât cele stabilite pentru controlul vamal sau au fost introduse în țară prin locurile stabilite pentru controlul vamal, prin sustragerea de la control vamal, indiferent de valoarea în vamă a acestora;

– să fie destinate săvârșirii contrabandei, în sensul că sunt menite să fie scoase din țară prin alte locuri decât cele stabilite pentru controlul vamal sau prin locurile stabilite pentru controlul vamal, dar prin sustragere de la control vamal, indiferent de valoarea în vamă a acestora. (...)

În ambele situații, făptuitorul cunoaște proveniența sau destinarea bunurilor sau mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal.

Cunoașterea provenienței din contrabandă a bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal, ca și cunoașterea destinării acestora, respectiv pentru săvârșirea contrabandei, înseamnă cunoașterea caracterului ilicit al provenienței sau destinării lor, a faptului că a fost ocolit controlul vamal ori că bunurile sau mărfurile de acest tip sunt menite să eludeze controlul vamal, aspecte care pot rezulta din diferite împrejurări de fapt, instanța urmând să țină seama de aceste circumstanțe în procesul de stabilire a încadrării juridice a faptei în infracțiunea asimilată prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României<sup>9</sup>.

În aceeași decizie, Înalta Curte de Casație și Justiție a mai reținut că „sensul noțiunii de *contrabandă* este dat de dispozițiile art. 2 din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României<sup>9</sup>, deoarece, în conformitate cu alin. (2) și (3) al acestui articol, introducerea sau scoaterea din țară a mărfurilor, a mijloacelor de transport și a oricăror alte bunuri este permisă numai prin punctele de trecere a frontierei de stat, în care sunt organizate birouri vamale care funcționează potrivit legii, iar potrivit alin. (4), la trecerea frontierei de stat, mărfurile, mijloacele de transport și orice alte bunuri sunt supuse controlului vamal și aplicării reglementărilor vamale numai de autoritatea vamală”.

Chiar dacă sensul noțiunii de contrabandă este dat de interpretarea dispozițiilor art. 2 din Codul vamal al României, apreciem că nu se poate face abstracție în niciun mod de definiția legală pe care legiuitorul o dă contrabandei ca infracțiune în art. 270 (contrabanda și contrabanda asimilată) și, respectiv, în art. 271 (contrabanda calificată). În contextul în care expresia ce se cerea a fi interpretată aparținea dispozițiilor art. 270 alin. (3), care din punctul de vedere al topografiei textului legal de incriminare, era poziționat în același articol într-un alineat ulterior dispozițiilor care definesc infracțiunea de contrabandă apare nejustificată recurgerea la sensul „comun” al noțiunii de contrabandă, dat, așa cum arată instanța supremă, de dispozițiile art. 2 din Codul vamal, dispoziții cu caracter principal, care nici măcar nu conțin în cuprinsul lor substantivul „contrabandă”. Această interpretare extensivă a noțiunii de „contrabandă” pe care a generat-o Decizia nr. 32 din 11 decembrie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție este cea care a generat avatarul neconstituțional al infracțiunii de contrabandă calificată și care a poziționat textul de incriminare al art. 270 alin. (3) din Codul vamal al României în afara cadrului constituțional de calitate a legii penale.

### ***3. Neconstituționalitatea dispozițiilor art. 270 alin. (3) din Codul vamal prin prisma interpretării date noțiunii de „contrabandă” date de Înalta Curte de Casație și Justiție.***

---

<sup>9</sup> Art. 2 din Codul vamal al României dispun: „ (1) Reglementările vamale se aplică în mod uniform pe întreg teritoriul vamal al României, în măsura în care nu există dispoziții contrare prevăzute în acordurile și convențiile internaționale la care România este parte. (2) Introducerea sau scoaterea din țară a mărfurilor, a mijloacelor de transport și a oricăror alte bunuri este permisă numai prin punctele de trecere a frontierei de stat. (3) În punctele de trecere a frontierei de stat și pe teritoriul țării sunt organizate birouri vamale care funcționează potrivit legii. (4) La trecerea frontierei de stat, mărfurile, mijloacele de transport și orice alte bunuri sunt supuse controlului vamal și aplicării reglementărilor vamale numai de autoritatea vamală”.

„Având în vedere doctrina dreptului viu, care produce efecte directe în privința determinării conținutului normativ al normei de referință, și anume Constituția, precum și faptul că instanța de control constituțional este unica autoritate jurisdicțională ce are competența de a realiza o interpretare evolutivă a acesteia”<sup>10</sup>, Curtea Constituțională și-a reconsiderat „soluția consolidată prin jurisprudența menționată” anterior și, „reținând că dreptul este viu”, a impus „ca și normele de referință în realizarea controlului de constituționalitate să prevadă o protecție juridică sporită subiectelor de drept. Evoluția ascendentă a acestei protecții este evidentă în jurisprudența Curții Constituționale, aspect care îi permite să stabilească noi exigențe în sarcina legiuitorului sau să adapteze exigențele constituționale deja existente în diverse domenii ale dreptului”.

Realizând un veritabil revirement jurisprudencial, instanța de control constituțional, pornind de la conținutul normativ al textului criticat, pe de o parte dintr-o perspectivă istorică, iar, pe de altă, din perspectiva conținutului incriminării criticate, a reținut că, „prin voința legiuitorului, infracțiunea astfel reglementată este «asimilată» infracțiunii de contrabandă, aceasta nefiind, prin natura ei, o infracțiune de contrabandă, legiuitorul folosind procedura normei incomplete pentru a-i întregi conținutul, făcând, în acest sens, trimitere la pedeapsa prevăzută la alin. (1) al art. 270 din Codul vamal al României. Curtea reține că, stabilind o pedeapsă corespunzătoare incriminării din alin. (1) al art. 270 din Codul vamal (închisoare de la 2 la 7 ani), legiuitorul a atribuit faptei reglementate la alin. (3) al aceluiași articol același pericol social generic, cu toate că această din urmă infracțiune este doar «asimilată», derivată, corelativă celei dintâi”.

Curtea Constituțională, analizând dispozițiile normei incomplete din alin. (3) al art. 270 din Codul vamal al României, prin comparație cu normele care definesc infracțiunea de contrabandă – alin. (1)<sup>11</sup> și (3)<sup>12</sup> ale aceluiași articol – a constatat că în ceea ce privește contrabanda asimilată legiuitorul nu a mai prevăzut pragurile cantitative și temporale, cu toate că limitele de pedeapsă le-a stabilit prin trimitere la alin. (1) al aceluiași articol – închisoarea de la 2 la 7 ani.

---

<sup>10</sup> În acest sens au fost citate Decizia nr. 498 din 10 mai 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 428 din 28 iunie 2012, Decizia nr. 276 din 10 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 572 din 28 iulie 2016, paragraful 19, respectiv Decizia nr. 369 din 30 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582 din 20 iulie 2017.

<sup>11</sup> Art. 270 alin. (1) din Codul vamal al României dispune: „Introducerea în sau scoaterea din țară, prin orice mijloace, a bunurilor sau mărfurilor, prin alte locuri decât cele stabilite pentru control vamal, constituie infracțiunea de contrabandă și se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea unor drepturi”.

<sup>12</sup> Art. 270 alin. (2) din Codul vamal al României dispune: „Constituie, de asemenea, infracțiune de contrabandă și se pedepsește potrivit alin. (1): a) introducerea în sau scoaterea din țară prin locurile stabilite pentru controlul vamal, prin sustragere de la controlul vamal, a bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal, dacă valoarea în vamă a bunurilor sau a mărfurilor sustrate este mai mare de 20.000 lei în cazul produselor supuse accizelor și mai mare de 40.000 lei în cazul celorlalte bunuri sau mărfuri; b) introducerea în sau scoaterea din țară, de două ori în decursul unui an, prin locurile stabilite pentru controlul vamal, prin sustragere de la controlul vamal, a bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal, dacă valoarea în vamă a bunurilor sau a mărfurilor sustrate este mai mică de 20.000 lei în cazul produselor supuse accizelor și mai mică de 40.000 lei în cazul celorlalte bunuri sau mărfuri; c) înstrăinarea sub orice formă a mărfurilor aflate în tranzit vamal”.

În contextul interpretativ configurat de Decizia nr. 32 din 11 decembrie 2015 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, instanța de contencios constituțional a reținut că, „deși noțiunea de «contrabandă» utilizată de legiuitor la art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 nu echivalează cu infracțiunea de contrabandă prevăzută la art. 270 alin. (1) și alin. (2) lit. a), b) și c) din aceeași lege, cu toate elementele constitutive ale acesteia, bunurile/mărfurile, obiect al infracțiunii prevăzute la alin. (3), pot proveni din/pot fi destinate faptelor săvârșite conform alin. (1) al art. 270 din Codul vamal al României sau pot proveni din/pot fi destinate faptelor săvârșite conform alin. (2) lit. a), b) și c) ale aceluiași articol. De asemenea, Curtea constată că fapta prevăzută la alin. (3) al art. 270 din Codul vamal al României, în lipsa unor praguri valorice, constituie întotdeauna infracțiune, însă faptele din care provin/căroră le sunt destinate aceste bunuri nu constituie întotdeauna infracțiune, faptele de la art. 270 alin. (2) lit. a) din Codul vamal al României constituie infracțiune numai când valoarea în vamă a bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal este mai mare de 20.0000 lei, respectiv 40.000 lei, iar faptele incriminate la lit. b) a alin. (2) al art. 270 din același act normativ sunt condiționate de săvârșirea lor de două ori în decursul unui an. În aceste condiții, Curtea constată că, deși fapta săvârșită în condițiile alin. (3) al art. 270 din Codul vamal al României constituie o infracțiune derivată, corelativă și, cu privire la majoritatea operațiunilor/acțiunilor ce constituie elementul material al laturii obiective, o infracțiune subsecventă, aceasta constituie întotdeauna infracțiune indiferent de valoarea în vamă a bunurilor/mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal, deși – în ipoteza introducerii în țară prin locurile stabilite pentru controlul vamal, prin sustragere de la controlul vamal, a bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal – fapta din care provin bunurile, datorită valorii acestora, poate fi contravenție”.

Pornind de la această constatare calată pe natura juridică de tănuire a infracțiunii reglementate la art. 270 alin. (3) din Codul vamal al României, dată în mod primordial de elementul său material, Curtea Constituțională constată că în art. 270 C. pen. actual se prevede că infracțiunea de tănuire se pedepsește cu închisoarea de la 1 la 5 ani sau cu amendă, iar „pedeapsa aplicată tănuitorului nu poate fi mai mare decât pedeapsa prevăzută de lege pentru fapta săvârșită de autor”, aceleași limite de pedeapsă fiind reglementate și în cazul infracțiunii de favorizarea făptuitorului prevăzute de art. 269 C. pen.

În acest context normativ, Curtea Constituțională, apreciind că infracțiunea prevăzută la alin. (3) al art. 270 din Codul vamal al României este, cu privire la majoritatea operațiunilor/acțiunilor ce constituie elementul material al laturii obiective, o infracțiune subsecventă, a reținut că, „similar infracțiunilor derivate precum tănuirea, favorizarea infractorului, aceasta împrumută din caracterul faptelor din care provine bunul sau produsul ori folosul infracțiunii. Curtea reține însă că, împrumutând din caracterul acestor din urmă fapte, infracțiunea derivată împrumută și din pericolul social generic al acestora, dar niciodată la un nivel superior celui corespunzător faptei principale. Cu toate că limitele de pedeapsă stabilite pentru infracțiunea de contrabandă asimilată sunt la nivelul celor prevăzute pentru infracțiunile reglementate la art. 270 alin. (1) și (2) din Codul vamal al României, aspect care, în mod aparent, atribuie un pericol social generic egal faptelor ce constituie elementul material al laturii obiective a infracțiunilor menționate anterior, Curtea

constată că neînstituirea unui prag valoric/temporal cât privește faptele asimilate contrabandei atribuie acestora din urmă un pericol social generic mai mare. Or, Curtea subliniază că pericolul social al faptelor ce constituie elementul material al laturii obiective a infracțiunii asimilate contrabandei nu poate fi mai mare decât cel al faptelor din care provin bunurile/mărfurile care trebuie plasate sub un regim vamal. Infracțiunea prevăzută în alin. (3) al articolului menționat este asimilată infracțiunii de contrabandă, nu este o infracțiune propriu-zisă de contrabandă și, fiind corelativă infracțiunilor de contrabandă din care provin bunurile, derivată din acestea, nu poate avea un pericol social mai mare decât al infracțiunilor principale”.

Invocând principiul *ultima ratio*, Curtea a reamintit, de asemenea, că, „în exercitarea competenței de legiferare în materie penală, legiuitorul trebuie să țină seama de principiul potrivit căruia incriminarea unei fapte ca infracțiune trebuie să intervină ca ultim resort în protejarea unei valori sociale”, iar, în aceste condiții a constatat că „dispozițiile art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României – prin faptul că nu reglementează un prag valoric/temporal cât privește faptele asimilate contrabandei și prin nescotirea principiului *ultima ratio* în materie penală, aduc atingere principiului constituțional al statului de drept, consacrat în art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală”. Prin urmare, „în ipoteza infracțiunii de contrabandă în forma asimilată, având în vedere că fapta săvârșită în condițiile alin. (3) este o infracțiune asimilată, derivată, corelativă și, cu privire la majoritatea acțiunilor/operațiunilor ce constituie elementul material al infracțiunii, este o infracțiune subsecventă infracțiunilor prevăzute la art. 270 alin. (1) și (2) lit. a), b) și c) din Codul vamal al României, reglementarea unor limite valorice similare celor stabilite în conținutul acestor din urmă texte de lege este necesară pentru o justă individualizare a pedepsei”.

Așadar, viciul care afectează constituționalitatea normei juridice cuprinse în art. 270 alin. (3) din Codul vamal al României este reprezentat de nereglementarea unui „astfel de prag valoric/temporal”, cu repercusiuni în materia stabilirii de către instanță a pericolului social concret pe care îl prezintă faptele de contrabandă deduse judecării și a aplicării unei pedepse corect individualizate, contrar dispozițiilor constituționale ale art. 124 privind înfăptuirea justiției”<sup>13</sup>.

**4. Efectele Deciziei nr. 176 din 24 martie 2022 a Curții Constituționale.** Așa cum s-a susținut într-un studiu recent<sup>14</sup>, Decizia nr. 176/2022 a Curții Constituționale „nu este una de interpretare, ci una simplă, de declarare a neconstituționalității art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal”. Criticând topica frazei folosite în dispozitivul acestei

---

<sup>13</sup> Curtea Constituțională a reținut că „instanța de judecată, chemată să aprecieze cu privire la vinovăția persoanei aflate în ipoteza normei penale criticate și să individualizeze pedeapsa corespunzătoare faptei, este pusă în dificultate, de vreme ce nereglementarea, în cuprinsul dispozițiilor art. 270 alin. (3) din Codul vamal al României, a unui prag valoric sub care fapta să nu constituie infracțiune determină includerea în sfera ilicitului penal și a celor mai mărunte fapte asimilate contrabandei, ținând cont și de faptul că, în această din urmă ipoteză, instanța nu este în măsură să renunțe la aplicarea pedepsei, având în vedere limitele de pedeapsă stabilite pentru săvârșirea infracțiunii de contrabandă în forma asimilată”.

<sup>14</sup> A. Stan, *op. cit.*



decizii, autorul antecitat conchide: „Formularea apare totuși ca destul de nefericită, topica exprimării plasând predicatul la începutul propoziției. Firesc ar fi fost să se spună că «dispozițiile (...) sunt neconstituționale». Totuși, ordinea, deși de-a dreptul ciudată nu schimbă nimic”. Așa fiind, efectul imediat al publicării în Monitorul Oficial al României a acestei decizii a fost, conform dispozițiilor art. 147 alin. (1) teza finală din Constituția României, revizuită, suspendarea de drept a dispozițiilor art. 270 alin. (3) din Codul vamal al României, acest efect producându-se în intervalul de 45 de zile de la publicarea deciziei, interval de timp în care legiuitorul (primar sau derivat) poate pune în acord „prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției”.

Dacă, în cazul în care legiuitorul nu pune în acord dispozițiile art. 270 alin. (3) din Codul vamal al României cu Constituția, intervine dezincriminarea, Curtea Constituțională lămurind acest aspect prin Decizia nr. 651 din 25 octombrie 2018<sup>15</sup>, problema care se pune este ce se întâmplă cu aceste dispoziții pe parcursul termenului de suspendare de 45 de zile, implicațiile penale fiind dintre cele mai serioase.

*Prima facie*, e de observat că ilicitul penal trebuie să aibă un efect continuu, ceea ce înseamnă că norma de incriminare trebuie să fie activă la momentul comiterii faptei și pe tot parcursul procesului penal, până în ultimul moment al executării pedepsei, aspect ce rezultă din interpretarea dispozițiilor art. 1 și 3 C. pen. În acest context, orice sincopă legată de activitatea normei penale de incriminare, atrage, în mod necesar dezincriminarea faptei. Prin urmare, având în vedere efectul suspensiv de drept al publicării deciziei de declarare a neconstituționalității dispozițiilor art. 270 alin. (3) din Codul vamal al României, apreciem că acestea nu pot fi considerate active pe întreaga perioadă de suspendare, astfel că, singura soluție indusă de Constituția României, este constatarea dezincriminării.

Problema se simplifică dacă legiuitorul nu intervine până la finalul termenului de suspendare, când norma juridică constatată neconstituțională iese din vigoare și intervine, așa cum a arătat și Curtea Constituțională în Decizia nr. 651 din 25 octombrie 2018, dezincriminarea (propriu-zisă).

Problema se poate însă complica dacă legiuitorul intervine și pune de acord textul declarat neconstituțional cu Constituția, în viziunea Curții Constituționale din Decizia nr. 176 din 24 martie 2022, când, practic, de la data intrării în vigoare a dispozițiilor legii de modificare, ilicitul penal este reconfigurat. În această situație apreciem că fapta va putea fi considerată infracțiune (din nou) de la acel moment, fără ca acest lucru să inducă vreo consecință cu privire la efectele generate de suspendarea normei incriminatoare ca afect al publicării deciziei instanței de contencios constituțional. Prin urmare, odată suspendată norma de incriminare, caracterul continuu al normei incriminatoare este compromis și acest fapt nu mai poate fi salvat prin intervenția legiuitorului, infracțiunile comise până în momentul activării normei modificatoare, care pune în acord dispozițiile art. 270 alin. (3) din Codul vamal cu Constituția, trebuind considerate dezincriminate.

---

<sup>15</sup> Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1083 din 20 decembrie 2018.

Într-o soluție de speță<sup>16</sup>, instanța a apreciat că „efectele deciziei de admitere, pronunțate de Curtea Constituțională, privind o normă de incriminare trebuie să fie imediate, aplicabile atât în cauzele pendinte, cât și în cele definitiv judecate, și independent de pasivitatea legiuitorului.

Ca urmare, constatând că legiuitorul nu a intervenit legislativ anterior publicării Deciziei Curții Constituționale nr. 176/2022 în Monitorul Oficial, se constată că în prezent infracțiunile prev. de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal nu mai sunt incriminate penal.

Dacă legiuitorul intervenea anterior publicării Deciziei Curții Constituționale nr. 176/2022 în Monitorul Oficial și modifica conținutul constitutiv al infracțiunii prevăzute de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal în acord cu această decizie, instanța de judecată se raporta la acest nou conținut constitutiv al infracțiunii, deoarece incriminarea penală a faptei ar fi avut continuitate și ar fi rămas în fondul activ legislativ”.

**5. Concluzii.** Așa cum a statuat și Curtea Constituțională prin Decizia nr. 176 din 24 martie 2022, „faptele prevăzute la art. 270 alin. (3) din Codul vamal al României, constând în colectarea, deținerea, transportul, preluarea, depozitarea, predarea, desfacerea și vânzarea bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal cunoscând că acestea provin din contrabandă sau sunt destinate săvârșirii acesteia, deși sunt asimilate infracțiunii de contrabandă, prezintă pericol social, întrucât, prin săvârșirea acestora, bunurile/mărfurile menționate ajung la consumator, fiind mai greu de identificat și de recuperat”, legiuitorul trebuind să intervină asupra acestui text normativ și să-l compatibilizeze cu dispozițiile Constituționale prin reglementarea pragurilor temporale, cantitative și, eventual, prin determinările politico-geografice reglementate de alin. (2) și (1) ale art. 270 din precitatul act normativ.

Cu toate acestea, regulile statului de drept, printre care una dintre cele mai importante este *nullum crimen sine lege* impun, odată cu publicarea Deciziei nr. 176 din 24 martie 2022 a Curții Constituționale, constatarea dezincriminării acestei infracțiuni.

---

<sup>16</sup> Judecătoria Timișoara, S. pen., sent. pen. nr. 1561 pronunțată la data de 27.05.2022 în dosarul nr. 11820/325/2022 (nepublicată).

